תנ״ך · אחרונים · מצודת ציון · נביאים

מצודת ציון על יונה

רבי דוד אלטשולר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מצודת ציון על יונה

רבי דוד אלטשולר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מצודת-ציון-על-יונה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611160902 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פסוק ג 4
פסוק ד 4
פסוק ה 4
פסוק ו 4
פסוק ז 4
פסוק ח 4
פסוק ט 4
פסוק יא 5
פסוק יב 5
פסוק יג 5
פסוק יד 5
פסוק טו 5
פרק ב 5
פסוק א 5
פסוק ג 5
פסוק ד 5
פסוק ה 5
פסוק ו 6
פסוק ז 6
פסוק ח 6
פסוק ט 6
פסוק יא 6
פרק ג 6
פסוק ג 6
פסוק ד 6
פסוק ו 6
פסוק ז 7
פסוק ח 7
פסוק ט 7
פרק ד 7
פסוק א 7
פסוק ב 7
פסוק ד 7
פסוק ו 7
פסוק ז 7
פסוק ח 7
פסוק י 8
פסוק יא 8

פרק א

פסוק ג

תרשישה. לתרשיש והוא שם מקום:

יפו. שם העיר שעל הנמל:

אניה. ספינה:

פסוק ד

הטיל. ענין הסעה כי ורוח נסע (במדבר יב) ת"א נטל:

סער. הרעשת גלים מן הסערה:

חשבה. מל' מחשב':

פסוק ה

המלחי. כן יקראו מוליכי הספינ' וכן כל אניות הים ומלחיהם (יחזקאל כו):

ויטילו. ענין השלכה כמו והטלתי אתכם (ירמיה טז):

ירכתי. עבר וצד כמו ירך המזבח (ויקרא א):

וירדם. הוא שינה עמוקה וכן והוא נרדם ויעף (שופטי' ד):

פסוק ו

רב החובל. שר מנהיגי הספינה כי רב הוא שר וכן ורבי המלך (ירמיה מא) ומנהיגי הספינה יקראו חובלים על כי מושכים בחבלי הוילון להפנותה מול הרוח וכן המה חבליך (יחזקאל כז):

אולי. ענייננו כמו שמא:

יתעשת. ענין מחשבה כמו אבדו עשתנותיו (תהלים קמו):

לנו. עלינו:

ולא נאבד. הוי"ו הוא במקום שי"ן וכן ויקחו לי תרומה (שמות כ"ה:ב') ור"ל שיקחו:

פסוק ז

לכו. ענין זרוז:

בשלמי. בעבור מי:

פסוק ח

נא. עתה:

ומאין. מאיזה מקום:

פסוק ט

עברי. כן יקראו בני ישראל וכן מילדי העברים (שם א) על כי מקור מחצבם מעבר הנהר:

פסוק יא
וסוער. מרעיש בהרמת הגלים מן הסערה:

פסוק יב
שאוני. ענין לקיחה:
והטילוני. ענין השלכה:
בשלי. בעבורי:

פסוק יג
ויחתרו. ענין חפירה וכן אם יחתרו בשאול (עמוס ט':ב') ור"ל השיטו במשוטו' בתוך הים ונדמה כאלו חופרים בים:

פסוק יד
אנה. ענין בקשה כמו אנא ה' הושיעה נא (תהילים קי"ח:כ"ה):

פסוק טו
ויעמוד. ענין שתיקה כמו עמדו לא ענו עוד (איוב לב):
מזעפו. ענין קצף כמו זעף ה' אשא (מיכה ז) ועל הרעשת הגלים יאמר שנראה אז כאלו הים כועס ומתקצף:

פרק ב

פסוק א
וימן. ענין הזמנה כמו וימן להם המלך (דניאל א':ה'):

פסוק ג
מבטן שאול. ר"ל מעומק הקבר:
שועתי. ענין צעקה כמו הקשיבה לקול שועי (תהלים ט):

פסוק ד
מצולה. כן יקרא עומק המים וכן השלכת במצולות (נחמיה ט):
בלבב. ר"ל בחוזק והוא לי' מושאל על כי הלב הוא החזוק מבע"ח:
משבריך. כן יקראו גלי הים ע"ש שנראה כשוברים את הים וחוזרים ונשברים וכן משברי יתחטאו (איוב מ"א:י"ז) וכפל המלה בשמות נרדפים ואמר וגליך וכן אדמת עפר (דניאל י'ב):

פסוק ה
נגרשתי. מל' גרושין:

להביט. לראות:

פסוק ו
אפפוני. ענין הקפה וסבוב כמו אפפו עלי רעות (תהילים מ׳:י״ג):
תהום. עומק הים:
סוף. מין דשא הגדל במים וכן קנה וסוף קמלו (ישעיהו י״ט:ו׳):
חבוש. ענין קשירה כמו ולנשברת לא חבשתם (יחזקאל ל״ד:ד׳):

פסוק ז
לקצבי. ענין אחרית וסוף והוא מל׳ ויקצב עץ (מ״ב ו) כי אחרית דבר החתוך הוא במקום שנחתך:
בריחיה. מל׳ בריח והוא כעין מטה המושם לרוחב השער לסגרו:
בעדי. כנגדי וכן וסגרת הדלת בעדך (שם ד):
משחת. ענין בור וחפירה כמו בשחתם נתפש (יחזקאל יט):

פסוק ח
בהתעטף. מל׳ עטיפה ולבישה כי כשהאדם הוא בצרה הוא מעונה וכפוף כאלו מעוטף קצתו בקצתו וכן העטופים ברעב (איכה ב):

פסוק ט
הבלי. מל׳ הבל ודבר שאין בו ממש:

פסוק יא
ויקא. ענין הוצאה דרך הפה כמו פן תשבענו והקאתו (משלי כ״ה:ט״ז):

פרק ג

פסוק ג
לאלהים. דרך המקרא כשרוצה להגדיל דבר בתכלית סומכו למלת אל וכן ארזי אל (תהלים פ):

פסוק ד
ויחל. מל׳ התחלה:

פסוק ו
אדרתו. ת״י לבוש יקריה וכן אדרוז שנער (יהושע ז) והוא מל׳ אדיר:
שק. יריעה עבה:

פסוק ז
ויזעק. הכריז בקול זעקה:
מטעם. ענין עצה הנאמרה בטעם וכן וטעם זקנים יקח (איוב י״ב:כ׳):
יטעמו. מל׳ טעימה וענינו אכילה מועטת:
מאומה. שום דבר:
ירעו. מל׳ מרעה:

פסוק ח
בחזקה. ר״ל בכל לב:

פסוק ט
ונחם. ענין הפוך מחשבה וחרטה:

פרק ד

פסוק א
וירע. מל׳ רעה:

פסוק ב
עד. בעוד וכן עד זה מדבר (שם א):
קדמתי. מל׳ הקדמה וזרוז:

פסוק ד
ההיטב. ענין חוזק וכן שברו היטב (מ״ב י״א):

פסוק ו
וימן. ענין הזמנה:
קיקיון. שם עשב שעליו גדולים ורוב ים:

פסוק ז
השחר. הוא האור הנוצץ בפאת המזרח טרם צאת השמש על הארץ:
ותך. ר״ל חתכה ופסקה:

פסוק ח
חרישית. מל׳ חרש:
ותך. ר״ל זרחה והשליך ניצוציו:
ויתעלף. ענין חלשות והעדר ההרגשה כמו בניך עולפו (ישעיה נא):

פסוק י

חסת. מל' חס וחמלה:

עמלת. מל' עמל ויגיעה:

גדלתו. ענין הצמחה:

שבן. בן בחיר"ק כמו בן בסגו"ל וכן בן נון (יהושע א) ור"ל בזמן לילה וכן כבש בן שנתו (ויקרא יב):

אבד. נאבד:

פסוק יא

רבו. הוא עשרת אלפים:

רבה. מרובה: